

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

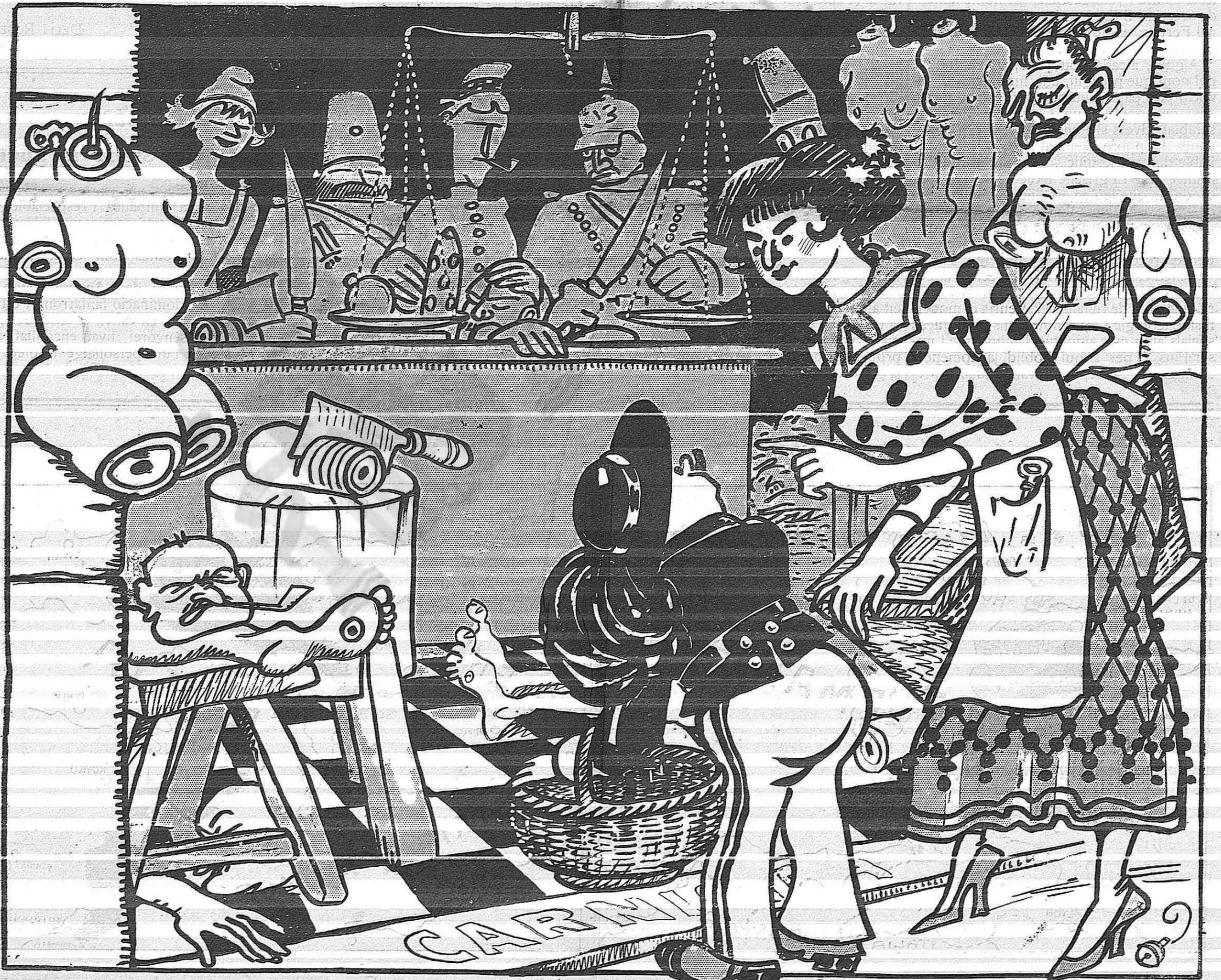
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS. DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

UN ESTABLIMENT DE MODA

LA GRAN CARNICERÍA EUROPEA

Benedicte XV

Quan la votació definitiva del Còncil converteix en bisbe de Roma a un cardenal, l'electe és invitat a prendre un nom de Papa qui el designi a la posteritat per sobre'l nom de família. El nou pontífex se troba, imaginàriament, col·locat davant el registre indefinit dels papes futurs, un registre de noms incorporis, inexpressius, qui esperen l'home destinat a encarnar-los, a animar-los de vida i d'història. Són com a papeletes ofertes a l'atzar de la tria: Bonifaci IX, Clement XV, Urbà IX, Celestí VI, Alexandre IX, Innocenci XIV, Gregori XVII, Sixte VI (nom cacofònic i redundat), Juli IV, Pau VI, Lleó XIV... El nom de Joan està desacreditat per quasi tots els 23 papes qui'l portaren. En quant al nom de Pere II està reservat (diu la llegenda) al darrer papa, contemporani de l'Anticrist... El billet que acaba de sortir ara de l'urna, en aqueixa loteria de vanitat, diu: *Benedicte XV*.

La xifra, veritable representació d'una incògnita, espera'ls anys d'un Pontificat. Però tothom fantasieja les probables corrents d'aqueix imperi religiós. El cardenal Giacomo della Chiesa és un diplomàtic, és un aristòcrata. Pertany a la casta dels Pecci, i no a la dels Sarto, encara que, físicament, Sarto semblés un aristòcrata i Della Chiesa un plebeu. Durant la seva vida de monsenyor, el nou papa va girar dins l'òrbita d'en Rampolla. Serà, en certa manera, francòfil? La seva elecció, indicarà una tardana protesta contra'l veto austriac? El nomenament de secretari d'Estat en la persona del cardenal Ferrata, ex-nunci a París, sembla confirmar aqueixa tendència.

Alguns, a cada nou papa, volen induir, del nom que prengui, una inclinació o devoció pels papes anteriors qui l'han portat. Així, per exemple, un Clement XV hauria semblat advers al *Papat negre*, per la recordança del pobre Clement XIV, víctima probable del verí jesuític... Què voldrà dir *Benedicte XV*? El grisenc Benedicte XIV, més canonista que teòleg, codificador dels sinodes diocesans, amic llunyà de Voltaire, qui li dedicà el seu *Mahomet*, no té una significança bastant aguda per a treure induccions del seu record.

Benedicte XV, rampollista, afecte a la política de Lleó XIII, portarà, en certa manera, una aura de regalisme? Veuria el modernisme teològic i les renovacions polítiques i socials amb més amplitud d'ànima que'l miser Pius X, per a qui l'oblid ja comença? Siem cautes i escèptics davant aqueixes pre-

matures disquisicions. Nosaltres, qui veiem en el Vaticà una veritable Bastilla de l'esperit, preguntem-nos ara seriosament: Què ens convé més? Un papa de vella pietat campeolera, com Pius X, o un papa de sutileses diplomàtiques com Lleó XIII? Un papa de talent, o un papa de credulitat? Per a mi la resposta no és dubtosa: ens convenen els papes irreductibles a la transacció, no ja com el simpliciíssim Pius X, sinó, millor encara, com l'agressiu i fogós Pius IX. Hi ha, en aquests papes, una airosa franquesa, una noble hostilitat qui consola de les velles hipocresies italianesques propies de la cort pontificia. Entre un papa unctuos i un papa brutal, preferim aquest. Ens agraden la dignitat i la conseqüència, en l'enemic.

L'Església, en la seva lluita contra'l temps, té la retirada impossible, perquè ella mateixa s'ha tallat els ponts. L'Església és estàtica; el temps, dinàmic; impossible coordinar-los. El papa és una víctima de la seva pròpia grandesa personal; és un esclau de la seva infalibilitat, qui el somet an els seus predecessors, perquè no pot desmentir-los ni rectificar los. En la dinastia pontifical hi ha una absoluta i definitiva solidaritat. I així el catolicisme és un astre mort, qui il·lumina la terra amb la claror il·lusoria de sols extingits desde fa centúries...

Per aclimatar-se a les noves modalitats del pensament i de la política, l'Església no té més camí que'l de l'argücia; sols així perllongarà la seva agonia: substituint la tèl pel visatge, l'espiritualitat per l'apariencia cultural i paròdica. Una política de transacció vaticana amb el lliberalisme produirà, com a natural correspondència, una transacció del lliberalisme amb l'Església, que amb totes les nostres forces hem d'impedir. La reconciliació de l'Església amb la democràcia seria, no ho dubteu, una conspiració de l'Església contra la democràcia. Volem, doncs, en les nostres relacions amb la Roma papal, un permanent estat de guerra, ja que tenim la seguretat de sortir-ne vencedors. Imagineu, per exemple, la significació que tindria un restabliment de les relacions diplomàtiques entre França o Portugal i la Curia romana? De cap manera!

Si haguéssim de fer, entre'ls papes, una classificació racional, hauríem de dividir-los en aristòcrates i plebeus. Els uns ceneixen la tiara com una herència dels Cèsars, com un veritable imperi gúelf; se senten a casa pròpia en aquell palau on esplendeix tota la grandesa pagànica.—Els altres no arriben

a comprendre llur sentit de *dinastes*, perquè els ho impedeix llur educació de clergues, ineptes per a dignataris episcopals. Els uns són hereus del braç eclesiàstic, els altres són homes de l'estat plà. Els uns són descendents de Caiàs, Grans Sacerdots a la manera semítica. Els altres són, inconcientment, fills del Pescador, i no s'acostumen mai a les altures vertiginoses de la *sedia* gestatoria i a l'aire pompós dels *flabelli*.

Lleó XIII i Pius X encarnaren bé l'una i l'altra tendència. Benedicte XV, per lo que's diu, no serà de dubtosa filiació...

**

La vella profecia de Sant Malaquíes destinava a Pius X el nom simbòlic d'*Ignis ardens*, foc ardent. La veritat és que'l difunt papa no tenia res d'antorxa mental ni de fogsitat representativa... Però el moment de la seva mort se senyalarà en l'història per una de les més terribles conflagracions que's pugui recordar. El sobre-nom del pontífex acabat d'eleger, segons el vell profeta, és *Religio depopulata*, religió destruïda... Oh poder de la visió!

**

Seria injust acabar la nostra conversa d'avui sense consagrar una rememoració an aquell vivíssim aragonès Pere de Luna, papa d'Avinyó, qui fou pontífex de Catalunya, obstinat en la resistència cismàtica del seu castell de Peníscola, i el qual hauria convertit en Benet XVI el nom de l'actual pontífex si hagués conseguit incloure en la llista canònica del pontificat el nom antipapal de Benet XIII, com hi està el de Benet X, també antipapa. Hi ha, en canvi, vehements sospites de que Benet VI i Benet VII són en realitat una mateixa persona. Ortodoxament, és probable que l'actual papa hauria d'anomenar-se Benet XIII.

GABRIEL ALOMAR

i més especialment per la nostra germana França.

Desgraciadament no'ls podem ajudar més que amb les nostres simpaties.

No podem suscriure, doncs, cap manifestació que tendeixi a rompre aquesta neutralitat, en la que necessàriament hem de permanèixer; però molt menys podem ajuntar-nos an aquesta intervenció vergonyant que suposa l'injusta campanya empresa contra en Lerroux, per les declaracions que, en ús del seu perfecte dret, va exposar a un periodista francès.

Aquesta campanya, secundada per elements avençats, és l'excusa amb que s'arripen els que volen desfogar el seu odi a la llibertat i a les nacions, com Anglaterra i França, que avui la defensen amb les armes a les mans.

Els jaumistes—no més perquè va dir-ho en *Mella*—són rabiosament germanòfils. Ells serien els primers contraris de la nostra neutralitat, si fos possible que Espanya intervingués contra França.

Com que això no pot ésser, són tan rabiosament *neutrals* que apedreguen al qui demostra la seva simpatia pels aliats, i llepen els talons de les botes alemanyes.

No volem ni podem sostenir guerres. Si la nostra opinió pogués ésser escoltada, deixariem en pau al Marroc i ens cuidariem de casa nostra, que prou feina hi tenim.

Però totes aquestes afirmacions hem de fer-les sense perjudici d'exterioritzar les nostres simpaties per l'heroica Bèlgica, la simpàtica França i l'admirable Anglaterra, que, amb la poderosa cooperació de Rússia, treballen per a treure del cap d'Europa el pes ofegador de l'antipàtic casca.

I la campanya empresa contra en Lerroux porta un caracter contrari a les nostres aspiracions lliberadores.

DELFI ROSELLA

En Blasco Ibáñez opina sobre la guerra

«Es clar—diu—que existeix en l'Història una Alemanya simpàtica i respectable vers la qual va la nostra admiració, l'Alemanya pacifista, estudiant i humanitària que ha donat al món homes com Goethe, Kant i Beethoven.

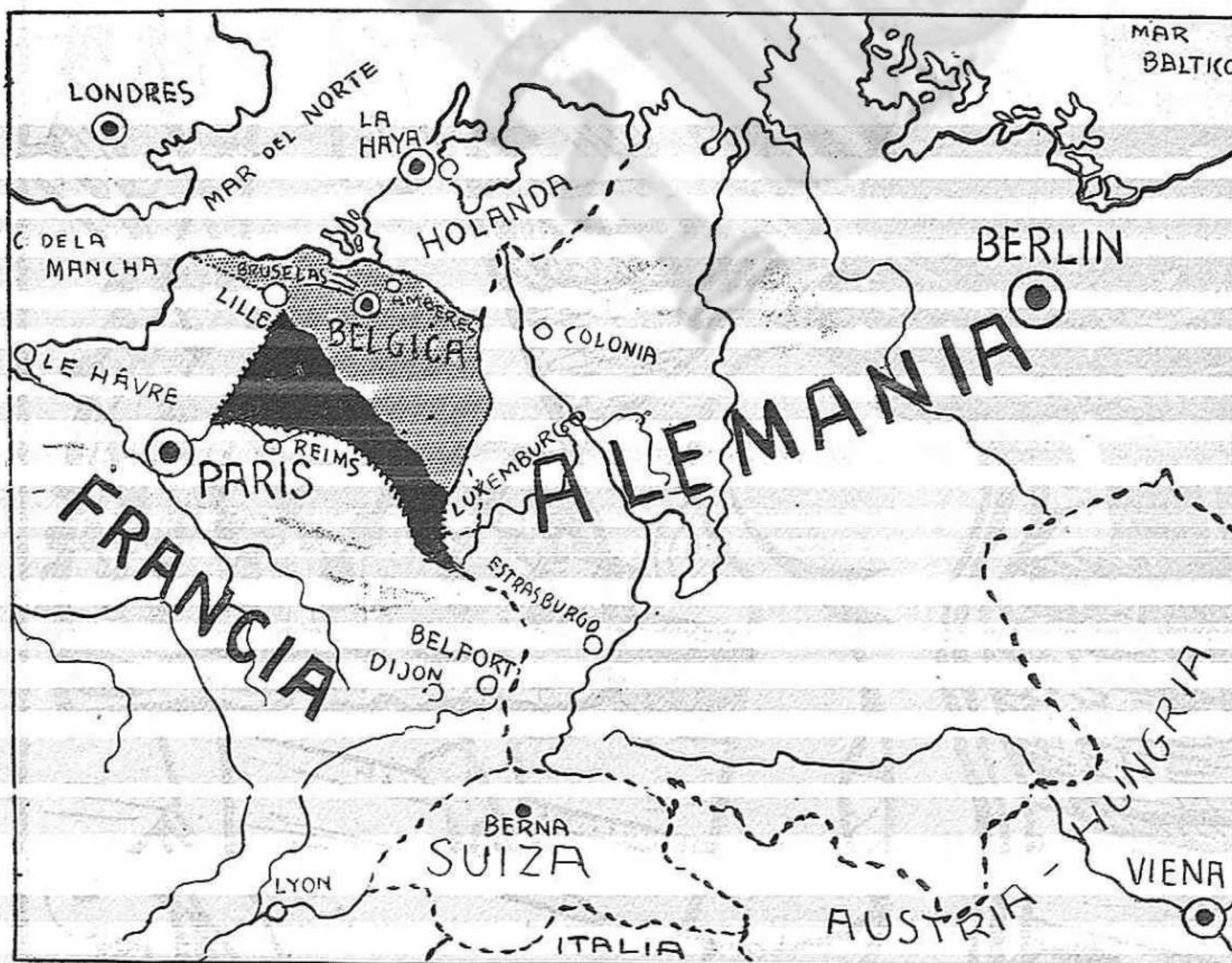
»Però l'imperi de l'Anticrist, amb els seus anys de dominació fanfarrona i estúpida ens ha donat, en canvi, el tipu del guerrer prussià, senyoret, tivat, encotillat, amb el monocle a l'ull; personatge insolent que preté, com el seu amo, dividir l'humanitat

La campanya contra en Lerroux

SOM partidaris convençuts de la neutralitat d'Espanya, en l'actual conflicte europeu, no per covardia o per egoisme, com molta gent *neutral*, sinó per la persuasió de la nostra impotència.

Totes les nostres simpaties són pels aliats,

Les victòries alemanyes i austriacques

Compari's en aqueixos dos mapes la quantitat de territori que els alemanys ocupen a França i la que ocupen els rusos a Alemanya i Austrà. En els mapes, aqueixos territoris, estan representats per la taca negra. L'extensió de les taques es ben eloqüent; no cal dir de quina part estan les ventatges.

en dues castes: una, l'aristocràcia militar, i l'altra, el resto dels homes, una miserable purria obligada a admirar-la i a servir-la.

»La França, centinella avençada del llatinitisme, entra avui en lluita contra aqueix anticrist, i amb ella van el dret i la justícia; tots els pobles la segueixen.

»Si França sucumbís, les tenebres cobriren l'humanitat... Però no és pas el crepuscle que s'apropa; és l'aurora lo que's veu apuntar en l'horitzó.

»Visca la França!»

BLASCO IBÁÑEZ

Intel·lectuals bel·ligerants

L dramaturg Hauptmann, qui al començament semblava protestar de les bèl·liques gestes dels seus compatriotes, ha acabat per sortir a la seva defensa en un article violent, contra les declaracions d'en Mæterlinck i

d'en Bergson, i contra l'esperit francès en general.

En Romain Rolland, eminent novelista, li ha contestat. Heus-aquí els més notables fragments de la seva carta:

«Jo no miro la guerra com una fatalitat. El francès no hi creu en fatalismes. Això és l'escusa de les ànimes petites. La guerra és fruit de la feblesa i de l'estupidesa dels pobles; per això són dignes de llàstima. Jo no us tiro en cara les nostres desgràcies. Les vostres no seran pas menors. Si França queda arruinada, Alemanya no ho quedarà pas menys. Però això que feu amb la pobre Bèlgica, aqueixa magnànima nació, l'únic crim de la qual és haver defensat l'independència i la justícia fins a la desesperació—com vosaltres mateixos, els alemanys, ho féreu en 1813—això ja és massa!... Guardeu totes aqueixes violències per a nosaltres, els francesos, els vostres veritables enemics!... Però llençar-vos damunt d'un poble petit, ignoscent, indefens!... quina vergonya!

»I no contents amb agarrar la Bèlgica lliure i pacífica d'avui, feu la guerra als morts, a la glòria dels segles; bombardegeu Malines, incendieu Rubens; Lovaina, la santa vila, no és més que un pilot de cendres. Quin nom voleu que ns donguin, ja que protesteu del títol de barbres? Sou els nens de Goethe o els nens d'Atila? Es als exèrcits enemics que feu la guerra o és al esperit humà? Mateu els homes, si podeu, però respecteu les obres! Elles són el patrimoni de l'humanitat; i vosaltres, lo mateix que tots, n'haveu d'ésser dipositaris. Destroçant-les, com feu, us declareu indignes de la gloriosa herència, indígenes de formar al costat del exèrcit espiritual que és la guardia d'honor de la civilització.

»No és a la opinió en general, que'm dirigeixo contra vos. Es a vos mateix, Hauptmann. En nom de la nostra Europa, de la qual haveu sigut fins ara un dels més il·lustres campions, en nom d'aqueixa civilització per la qual els grans homes lluiten fa segles, en nom de l'honor mateix de la vostra raça germànica, jo us demano, Gerhart Hauptmann, que vos i el nucli d'intel·lectuals alemanys, entre'ls quals hi compto bones amistats, protesteu amb energia contra aqueix crim que pesa damunt vostre.

ROMAIN ROLLAND»

Un cas difícil

han contat una cosa, naturalment, passada a no sé quin lloc dels Estats Units, que vui transmetre als meus lectors, per considerar-la fortament interessant.

Diu que un periòdic, que's publica diàriament an el lloc que no he pogut citar, perquè no sé aon és, va rebre la següent curiosa carta:

«Senyor Director: sé que vostè és un home que té sentit comú, i vui consultar-li lo que dec fer en el cas especial de que soc víctima.

»Jo no tenia feina, i, veient un anunci en el que s'oferia una col·locació, vaig anar a sol·licitar-la. M'exigiren mil pessetes de fiança, i, per a fer-la, la meua mare va treure els seus estalvis de la *Caja de ahorros*. Als quinze dies de col·locat, varen despedir-me, i, al reclamar el retorn de la fiança, me la van negar en rodó.

»Vaig denunciar al jutge aquest timo, i el jutge va dir-me que sense tenir documents probatoris no podia instruir diligències. Vaig consultar a un advocat; va demanar-me cinquanta duros pels primers gastos, i, com que no'ls tenia, va dir-me que no podia encarregar-se de l'assumpte.

»Jo no vui que'l robo que m'ha fet aquest desvergonyit quedi impune; però no tinc medis per a castigar-lo. Per altra part, sense col·locació ni diners, la gana comença a torturar-me. No'm queda més que una pistola per a empunyar, i he pensat aprofitar-la per a lliurar-me d'aquesta vida avorrible.

»Què li sembla?

»Espera la seva lleal opinió el seu afectísim, *Fulano de Tal*.

El Director del diari va insertar la carta rebuda, i a continuació va donar la seva resposta.

Deia així:

«Senyor *Fulano de Tal*: ¿No diu que té una pistola? Doncs, la cosa no pot ésser més clara. En lloc de matar-se vostè, mati al pillo que l'ha estafat. Així trobarà la solució de tots els problemes que no podia resoldre. El jutge tindrà de fer diligències, tant si té documents com no; se li nomenarà un advocat, de franc, i l'Estat el mantindrà. En quant a l'estafador, haurà rebut ja el just càstic; lliurant, ademés, a molts incauts de caure a les seves urpes, i pot-ser servirà d'escarment als altres pillets de la seva mena.

»Dispensi del seu afectísim, *Sotano de Qual*.

El que va contar-me aquest cas va afegir que en *Fulano de Tal* va seguir al peu de la lletra el consell, i anant a trobar a l'estafador, va demanar-li les mil pessetes. Davant una nova i barruda negativa, va engegar-li quatre trets; però per desgràcia va ferir-lo tan sols lleugerament, i en *Fulano* va ésser tancat a la presó.

El consell d'aquell periodista, tan ric de sentit comú com pobre de sentit jurídic, ha donat un desgraciadíssim resultat, perquè ni el criminal ha sofert el just càstic, ni el *Fulano* ha resolt el problema de viure, ni el pobre estafat podrà estalviar els diners d'advocat, perquè haurà de pagar-lo, si vol trobar-ne un que li tregui de sobre uns quants anys de presíri.

Això si no busquen raons al primitiu *Sotano de Qual*, encausant-lo d'inductor en el crim comès per l'ignocent *Fulano de Tal*.

JEPH DE JESPUS

MENAÇA

Ve la tardor; els rostolls en desvari fan un petó mortal al terroç sèc, bullent, gris, victimari del sol impietós i del gargal.

Les despertes entranyes de la terra tindran l'anyal desig d'un himeneu amb les llevors que enterra l'impaciència rural, l'arrisc plebeu.

Un llençol de rovell cobreix l'arada a un costat del corral, en sant repós; ha passat dos terceres parts d'anyada, l'erm gris vol ombra i fer-se ruborós.

I si el cavall d'Atila es posa a corre, i atrapa el bou, i li passa al davant, i amb sa vil ferradura eixa, esborra la tasca de l'arada, caminant?

I si la pau excelsa de la plana pertorba el renillar de mil corcers, i el pet de la descarga lesa-humana, i els crits d'esglai de propis i estrangers?

I si una pluja encesa, criminosa, se mofa del cel clar i el dols cristall de la boira pietosa quan veu la terra presa d'un treball?

I si deu fer-se pa de la llevor que espera en el graner, i passa entre rostolls un any en và, i els pits no llencen l'odi presoner?

Les turbines s'entreguen al repós, en el sí dels tallers la pau s'hi fa; la fam mostra el posat tràgic, monstruós, les pors puguen i baixen una mà...

No t'aplanis, somniador d'una dolça fantasia: l'humanitat no's sabia l'espina endinsada al cor.

Hi haurà una invasió d'Amor, de Primavera i Poesia; la nit d'ara es farà dia, salut i goig tant dolor.

La Dulcinea l'obtindràs, no cal que armis el teu braç.

L'adarga del pensament deixarà prompte enrunats tots els castells encantats i tots els molins de vent.

J. COSTA DOMÉS

Sonata XLV

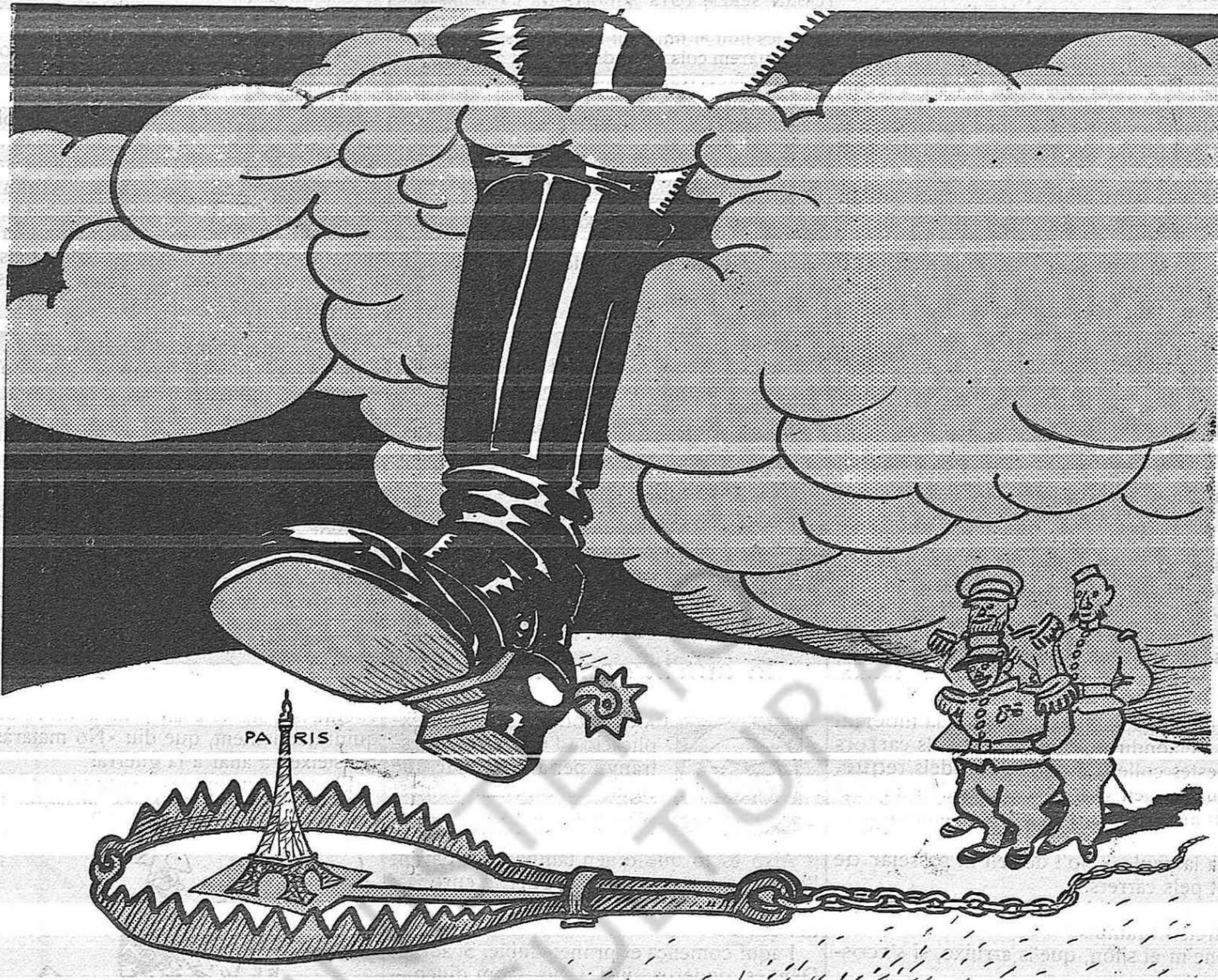

AJA, nois, si voleu que us ho digui, ja estic cansat de menjar diaris.

Un comença per *La Vanguardia*, o *El Diluvio*, i abans d'esmorzar ja s'ha llegit fins *El Poble Català* i *El Dia Gráfico*. I ara que parlo d'aquests dos últims diaris, ¿no heu notat mai lo aristocràticament viciats que estan els redactors dels seus «Ecos». Tots ells fumen «Murattis»; tots ells mosseguen a petites mossades les fines pastes per al tè; aimen les pecadores i les gates; són intel·ligents en begudes estrefalaries i amics d'uns noctàmbuls poetes, amb cabellera llarga i berret ample, que no més coneixen ells i les coupletistes.

Miau!... Ja't conec herbeta, que't dius moraduiu. Tavas de vinticinco; café del bar de sota la Redacció, i una cervesa amb la Pura, amb la *Carmen* o amb la *Pili*.

No sé perquè volen fer-se els viciosos, si no'n tenen res, ni mica. Si ho fan per enternir a les senyores, els diré que l'han errada. A les d'*El Poble Català*, com que no entenen de què và, els fan l'efecte d'uns ximplés. A les d'*El Dia Gráfico*, que pot-ser ho entén alguna, i els hi semblen bastant cursis, i a nosaltres, que som de la mateixa fus-

Els aliats. — Tu posa-hi el peu, que ja sabràs el bò que s'hi dona.

ta d'ells i sabem de lo que và, lo mateix de les d'El Dia Gráfico.

Doncs, tornant a lo que deiem, acabes d'esmorzar, i altra vegada als diaris.

Han arribat els de Madrid i els de França.

Al migdia, el «Brusi» i El Diluvio, i a la tarda El Noticiero Universal, i El Liberal altra vegada, i, si surts havent sopat, unes fulles embusteres que no sé com s'anomenen.

I tot per no dir res que't convenci del tot.

—Gran derrota alemanya!—criden.

I el cor te bat d'alegría; però, dues ratlles més avall, ja llegeixes que'ls teutons se mengen als llurs enemics sense deixar-ne ni els ossos, ni els sabres, ni els botons de llautó de les guerrerres.

Fa fàstic, tot plegat. Fàstic ésser home, inclusiu. Perque un pensa: «De manera que aquells de qui eres amic, eren besties disfregades? De manera que a dintre teu també hi és l'animal salvatge, amb les dents tallants i les ungles esmolades?»

I tens de contestar: «Sí; tinc les meves simpaties. Si m'hi trobés combatrí a al costat dels uns o dels altres, amb tanta rabia com ells».

Lo d'en Lerroux no m'ha acabat d'agradar, perque hi veig quelcom que'm sembla comèdia; però té raó en moltes coses, i no hi havia motiu per a empaitar-lo ara, com un cà foll.

I és que'l Gavern ens està explicant que, gitats de panxa al sol, estem com a Xauxa. Que tot anirà tan bé, i, per si encara un sentiment de raça, d'amor al dret i a la llibertat podria deixondir-nos, deixa anar pels carrers a aquestes colles de bordegaços dels requetes, que criden «Visca Aiemanya!» i no saben ni allà on cau, i «Visca la neutralitat!» i empaiten als que no pensen com ells, i «Visca la pau!» i no't deixen ni passejar de bracet pels carrers.

Bé prou se cuiden d'esverar-te amb els seus trets i bramuls!

Done'm el sífon, que'ls arruixo, si s'acosten.

Però abans, Enric, porta'm beure, que m'ofego.

MORITZ XC

Notes de fóra

Mines de Surroca. — Desperteu, veins de aquest poble, del són pregon en que dormiu, i doneu una ullada al vostre entorn. Guaitau; obriu bé l'ull, i veureu qui és que us veu. Veureu uns quants aligots i uns quants corbs que esperen la vostra carnaça per a dur-vos al caryet.

Havet de procurar que no vingui el dia en que puguin dir:—Aquí els teniu de còs present.

Per avui, res més. I qui sigui conírare que prengui candela.

Coses que farem

QUAN SEREM TOTS FRANCESOS

Tothom retirarà tard, fins els llegidors del «Brusi».

Tots els casats gastaran fulana.

Esmorzarem a les onze i dinarem a les cinc.

Ens aficionarem a l'absenta.

Veurem moltes pantorrilles pels carrers.

Expulsarem als freres i a les monges.

Ens casarem pel civil.

Cantarem La Carmanyola en comptes d'El Segadors.

Ballarem la farandola en comptes del ball del ciri.

Ens divorciarem cada tres mesos.

Beurem xampany per tot beure.

Disfrutarem d'apaches i de midinettes.

Anirem cada vespre al café-concert.

Totes les dones portaran berret, fins les porteres.

Tots els homes portaran un botonet vermell a la solapa.

Quan trepitjarem a algú li direm «Pardon!»

Ens entusiasmarem amb en Max Linder i amb el Chantclair.

Els homes seran amables amb les senyores.

Les senyores seran amables amb els homes.

Estaré sempre alegres.

Seré charmants.

Farem cara de satisfets.

Lligarem goços amb llangonics.

Coses que farem

QUAN SEREM TOTS SÚBDITS DE L'EMPERADOR

A les nou al llit, com les gallines.

Menjarem cols podrides per tota alimentació.

Beurem cervesa per tot beure.

Anirem serios i tivats pel carrer.

Ens casarem amb dones ben lleigues.

Fumarem en pipes llargues.

Treballarem molt i guanyarem poc.

Anirem sempre amb el Baedeker a la mà.

Jogarem a botxes.

Posarem el retrat del kaiser a la capçalera del llit.

Ens pintarem les galtes de vermell i el pèl de color de panotxa.

Farem cara d'avorrits.

Artillarem el Parck Güell i el cimbori de la catedral.

Ens posarem bé amb Déu i amb l'Esglesia.

Posarem casc alemany a l'estatua d'en Rafel de Casanova.

Ens armarem fins a les dents.

Farem molt comerç.

Farem molta industria.

Lligarem llangonics amb goços.

Nostre Senyor fa tot

lo que'ls capellans volen

QUAN el poble's demana l'explicació d'un fet, per estrany i per abominable que sigui, els capellans contesten invariablement: «Aquesta és la voluntat de Déu!».

Això és lo que diuen també avui, davant l'horrible espectacle de la guerra europea: «Nostre Senyor ho vol així!... Es un càstic del cell!».

I aquí comença el primer dubte: Si aquest Déu és poderós, just i bo—com diuen—per què no fa que les coses esdevinguin de altra manera?

Tal cosa, Nostre Senyor la vol. Tal altra, no la vol. I sempre a gust i conveniencia dels que amb Ell negocien, a espatlles dels pobres. Però els pobres, amb la pràctica del viure, acaben per comprendre que aquest senyor Déu dels capellans vol sempre, precisament, lo que volen els poderosos.

Així, el bon Déu dels catòlics, esdevé personalitzat amb diferents aspectes, segons els casos.

Que'ls pobres reclamen justicia i creuen precis exterioritzar la protesta?... Els capellans vesteixen a Déu de guardia-civil, de municipal, o de poliçont, i... cop de sabre!..

—Déu ho ha volgut!

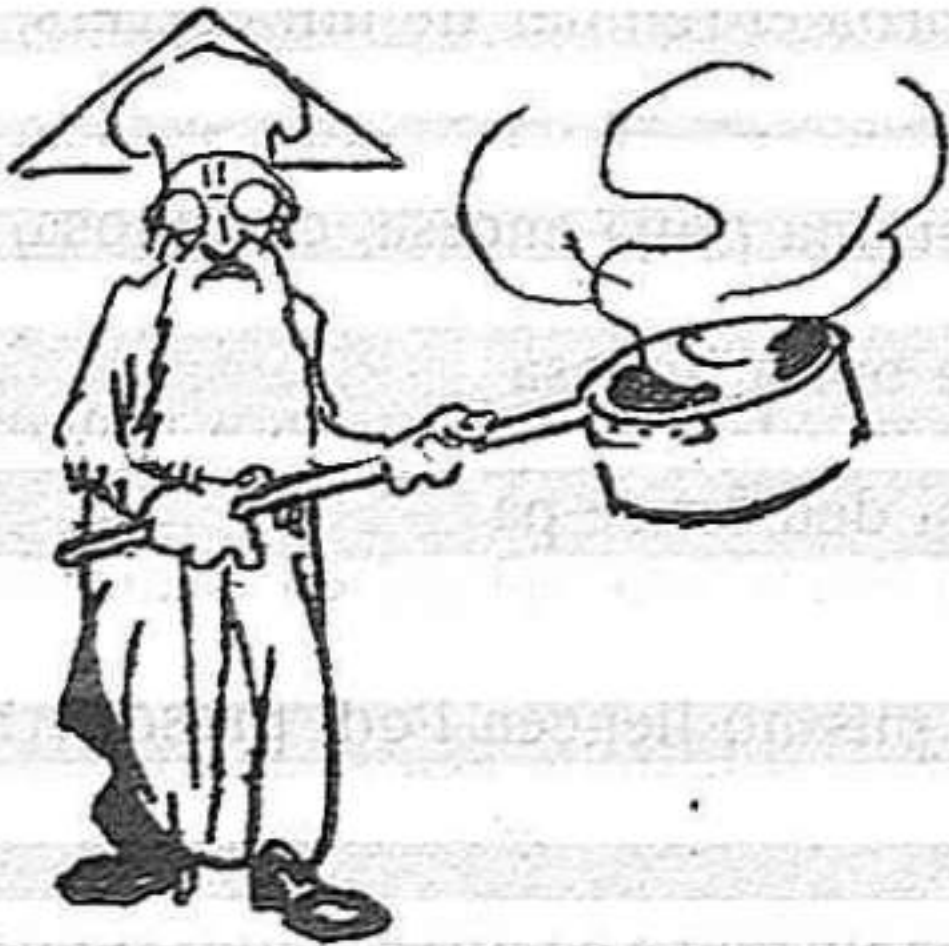
Que'ls obrers ve un dia que volen fer valer el seu dret i es llençen a una vaga paci-

fica, però imponent?... Els capellans personalitzen a Déu en un esquiol, i així fan fracasar els esforços del proletariat.

—Déu ho ha volgut!

Que una pobre familia no té res per a

menjar, mentre observa que al pis de sota hi viu un senyor que llença les viandes i

agafa una indigestió diària?... Com si Nostre Senyor fos un cuiner que repartís la mines-

tra, els capellans exclamen: «Faci's la seva voluntat!...»

—Déu ho ha volgut!

Que un home neix sense fortuna, raquític, esguerrat, miserable, al costat d'un altre que surt de l'ou, robust, feliç i poderós?... Aleshores els capellans ens pinten al Criador com una dida

que no més volgués alletar als fills dels rics, dels que més paguen... I, com de costum, ens surten amb la cançoneta ridícula:

—Déu ho ha volgut!

Que'ls repatriats arriben dels països beligerants, portant a la butxaca unes quantes miserables monedes d'or, recollides a força de treball, i, al descanviar-les, se troben amb que no valen cap quarto?

Ja teniu a Nostre Senyor convertit en banquer per obra i gracia dels catòlics que prediquen resignació, tot dient:

—Déu ho ha volgut!

Finalment:

Que'ls bons cristians, amparant-se amb el quint manament, que diu «No mataràs», se resisteixen a anar a la guerra?

Els capellans oposen an aquest manament el retrat d'un Tot-Poderós guerrero, i, aju-

dant per sota mà als poderosos, al militarisme i a tots els que volen la guerra, exclamen beneint les tropes de la seva preferencia:

—Déu ho ha volgut!

MERLOT

Soliloqui

(El comte de Romanones, passejant-se amunt i avall del seu despaig.)

—Pues, señor, l'operació no ha sigut gaire ajustada. El país vol ésser neutral. Creu que li convé mirar-se els toros desde'l balcó, i no hi hà forces humanes que'l fassin sortir d'aquí: «Callats, ben quietets i a casa». Que's quedin a casa... Bé!... Pot-ser sí que aquest pavaner s'hauran figurat que jo soc «guerrero»... Sí, ara baixen! Sí vaig dir... lo que vaig dir, sobre allò d'empunyar l'arma i ficar-nos al sarau, va ésser perque jo'm pensava que l'opinió del país era aquesta. Que l'he errada? Perfectament!... Decantant el timó a la part contraria, està terminat el plet, i aquí no ha pasado nada.

(Canvi de to)

Vès, què se me'n dona a mi de França, ni d'Alemanya, ni del rus, ni de l'anglès, ni del xino, ni del cafrel! La meua única il·lusió és el poder; teni a Espanya dintre de la meua mà; poguer fer regalos d'actes, empleos i subvencions; dirigi al meu gust la màquina pseudo-constitucional i sentir totes les tardes com els chicos de la premsa celebren les meves gracias

i asseguren que governo d'una manera admirable. Què he parlat d'intervenció?... Què he declarat que'm pesava la nostra neutralitat?... Tot això no té importancia!... En tingué mentres vaig creure que amb aquesta «serenata» el país s'engrescaria, i com que'n Dato opinava diferentment, el poder se'n vindria ell sol a casa; però desde'l punt i l'hora que he vist que la gent no estava per musiques, m'he dit: Prou! Visca la pau, tres cops santa! Res com la neutralitat en aquestes circumstancies.

(Aturant-se de cop.)

Planxa, diràn?... No, senyors: això mai ha sigut planxa. Això és simplement un modo, lícit com qualsevol altre, de pendre'l pòls al país i conèixer si's decanta cap al cantó dels prudents o cap al camp dels xerraires. I això és també la manera de tenir sempre fixada la mirada de la gent sobre un hom. Feia setmanes que no's deia res de mi, que'l meu nom no figurava en les planes dels periòdics!... I això, vaja, qui ho aguanta? Ah, no, no!... Jo necessito estar tot el dia en dança, sentir que's parla de mi, fer soroll, armar jarana...

(Pausa curta.)

Per a cridar l'atenció de les sempre indòctes masses, quina altra majaderia podria inventar-me, ara?

C. GUMÀ

LA GUERRA

BARCELONA SITIADA

Nou morter alemany.—Terrible bombardeig de guatilles.—Els comissionistes de victories.—Una llista eloqüent.—Prou!

Segons se diu, els alemanys empleen en aquesta guerra un nou morter de siti, del calibre de 420 milímetres, davant dels quals no resisteixen ni els blindatges ni les muralles. Es un morter verament kolossal.

Però encara és més kolossal el morter d'informació que han inventat els alemanys per a escampar per tot el món noticies de la guerra que'ls afavoreixen. El pla de Barcelona és un dels llocs estratègics que is teutons han escollit per a instal·lar una de les seves més formidables bateries d'aquests estupendes morters.

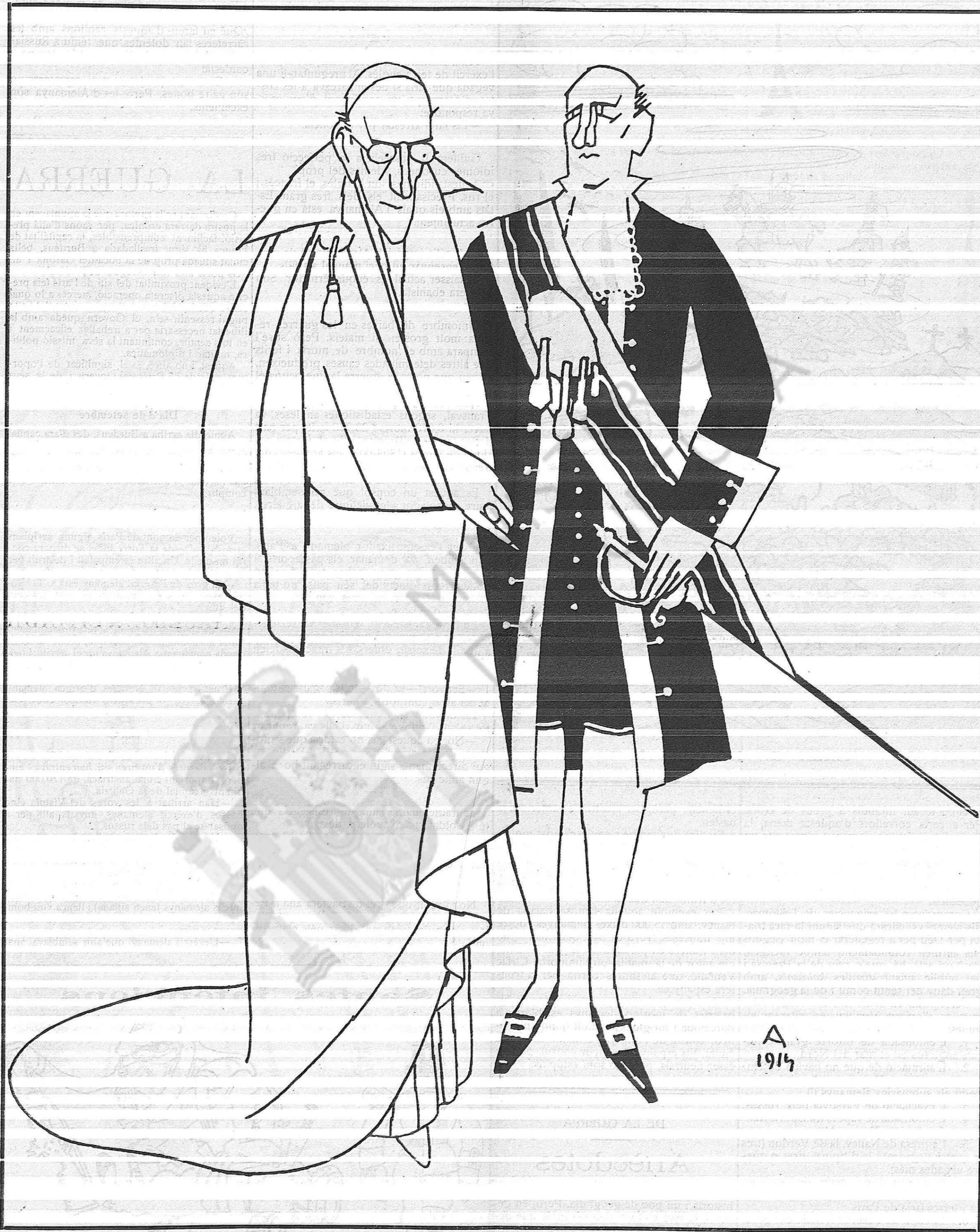
Gran nombre de projectils cauen quotidianament damunt dels diaris espanyols. Són aqueixes catastròfiques noticies d'origen alemany, que publiquen alguns periòdics, especialment els jaumins.

La Premsa de Madrid se queixa del bombardeig de noves germàniques que surt de la banda de Barcelona, i parla de la fàbrica d'infundis establerta a la ciutat comtal. Amb tal motiu, aquell pobre Lluís de Oteyza, ex-director d'El Liberal barceloní i ara redactor d'El Liberal madrileny, ha publicat en el darrer un article, que vol ésser graciós, dient que'ls barcelonins estem avesats a les falsificacions industrials i que acceptem de bon grat la nova industria de falsificació de noticies creada aquí pels súbdits del kaiser.

La veritat és que'ls barcelonins no hi tenen cap culpa en tot això. Són precisament les primeres víctimes dels projectils o informatius de gros calibre llançats per les bateries alemanyes en forma d'estacions radio-telegràfiques clandestines. La broma va resultant massa pesada. I lo pitjor és que no porta traces d'acabar.

Pel que ha dit El Dia Gráfico, resulta que'ls alemanys que comuniquen als diaris les noves de la seva collita, cobren un tant per aqueix servei. Això ha fet dir, amb justicia, que'ls nombrosíssims comissionistes que actualment resideixen a Barcelona, no poguent-se guanyar ara la vida col·locant articles de cel·luloide, procuren guanyar-

LA GUERRA I EL VATICÀ

—Tu creus que amb la meua intervenció no pot conseguir-se la desitjada pau?
—Allà on no arribi l'«encíclica» de Sa Santetat, arribarà la meua espasa.

Objectiu alemany

Camí de la victòria

se-la col·locant infundis a preus de tarifa. Per a certs corredors d'aquesta mena, la nova d'una victòria alemanya representa un sopar de duro. I com que s'ha de sopar cada dia, també cada dia hi ha d'haver victòries alemanyes. Les victòries alemanyes s'han convertit per a ells en un article de primera necessitat.

Comprenem les exigències de l'estómac. Els alemanys, encara que siguin la raça triada per Déu per a regenerar el món (segons ells afirmen rotundament) també mengen. Però no està bé que's rifin de la Premsa i del públic aviant guatlles *kolossals*, amb greu dany del sentit comú i de la geografia.

Per a posar en evidència les intolerables guatlles *d'origen alemany*, en citarem algunes:

1. L'enfonsada de catorze grans cuirats anglesos en el mar del Nord.
 2. L'afirmació de que no havien desembarcat anglesos a França, per haver-ho impedit els submarins alemanys (!).
 3. L'evacuació de Varsovia pels russos.
 4. L'enfonsada de vapors transports francesos als ports de Tunis i Algèria.
 5. La presa de Nancy, la de Verdun (tres o quatre vegades) i la d'Épinal (tres o quatre vegades més).
 6. El bombardeig i crema de Versalles.
 7. L'incomunicació telegràfica, telefònica i ferroviària de París.
 8. El copo de l'exèrcit francès del general Pau (dugues vegades).
 9. La presa de centenars i centenars de canons.
 10. La destitució del general Joffre.
- Moltes més *kolossals* guatlles podríem

esmentar; però, per mostra, les anteriors ja basten.

Se dirà que també s'han escampat moltes falses noves favorables als aliats. És cert. Lo que hi ha és que aquestes guatlles han vingut per conducte particular, no oficial, i la majoria han sortit d'Espanya mateix, sobre tot d'Irún i San Sebastián.

Per exemple, aquella famosa batalla de Nancy, amb 35.000 baixes alemanyes i dotze mil franceses, sortí de San Sebastián. Cap diari francès en parlà. Sembla que'l veritable autor de la guatlla fou l'immortal Ciriac Ventalló, que aleshores corria per la frontera espanyola.

Demanem, doncs, que cessi el foc de les bateries de morters alemanys establertes a Barcelona i dirigides pel molt honorable senyor consul de l'imperi germànic en nostra ciutat. Els espanyols, senyor consul, podem ésser neutrals, però no som estúpids.

DE LA GUERRA

Anècdotes

Bismark era un home que sabia molt de història i un poc de geografia. Però, en general, la seva cultura deixava molt que desitjar.

Sovint s'alabava de no conèixer els clàssics. Deia que ja era massa vell per a aficionar-se a les coses d'art. Confessava que mai havia entrat voluntàriament en un teatre o

en una sala de concerts. En certa ocasió va pronunciar aquestes paraules, que retraten a un home:

—Més m'estimo escoltar un piano de manubri que un tenor cèlebre:

Tenia Bismark en molt baix concepte a l'exèrcit de terra anglès. Al preguntar-li una vegada què faria si desembarcava a les costes d'Alemanya un contingent d'anglesos, va respondre:

—Els faria arrestar per la policia.

Guillem II posseïx a la perfecció tres idiomes europeus, ademés del propi.

Aquests idiomes són l'anglès, el francès i el rus. Precisament els dels tres grans Estats amb els quals l'Alemanya està en guerra actualment.

La família imperial Alemanya té la costum d'ensenyar un ofici manual als fills.

El kaiser actual és enquadrador. Son pare era ebanista.

El nombre de baixes en les guerres resulta molt gros en sí mateix. Però si se'l compara amb el nombre de morts i ferits que altres determinades causes produeixen, se veu que no és la guerra la que ocupa el primer lloc.

Així, per exemple, durant la guerra del Transval, segons estadístiques angleses, va haver-hi 8,678 morts i 23,773 ferits per part de les tropes britàniques. En el mateix període de temps (1898-903), els accidents del treball van donar a l'Anglaterra un terrible total de 25,056 morts i 700,000 ferits.

Es aquest un consol que no semblarà gaire consolador a les víctimes de la guerra.

Quan l'ex-ambaixador alemany a París, von Schoen, va demanar els passaports al Govern francès, se va trobar amb que, no podent rebre diners del seu país, no tenia manera de pagar els seus comptes ni les despeses de viatge.

En aquesta situació, l'home va fer insinuacions a alguns diplomàtics francesos per a que li deixessin diners. Els francesos feien l'orni. L'alemany, molestat, va voler llençar una indirecta punxant:

—Senyors!—va dir.—Jo'ls pagaria el deute tan aviat com torni a París.

Els diplomàtics francesos van comprendre tot seguit l'indirecta i un d'ells va replicar:

—No, en aquest cas no caldrà que's molestés. Ja passariem a cobrar-li a Berlín, sigui directament, sigui encarregant-ho a algun amic rus.

Es tradicional la fama de resistència que té el soldat rus. Napoleón deia:

—Per a vèncer a un rus, no n'hi hà prou amb matar-lo. Després encara se li ha de donar una empenta per a que caigui.

No fa molt que'l rei de Baviera anà a Petersburg (diem malament, a Petrograde), i fou obsequiat amb un dinar pels elements oficials.

En la conversa de sobretaula l'alemany digué:

—Crec que darrerament heu comprat a França un gran nombre de camions-automòbils militars. Me sembla que és un error. Què en fareu d'aquests camions amb les carreteres tan dolentes que teniu a Rússia?

El ministre de la Guerra, de la Rússia li contestà:

—Es veritat que les nostres carreteres no són gaire bones. Però les d'Alemanya són excel·lents.

LA GUERRA

Confirmant-se'ls rumors que ja apuntàvem en la nostra darrera crònica, per raons d'alta previsió, fàcilment comprensibles, la capitalitat de França ha sigut traslladada a Burdeus, bella ciutat situada prop de la boca del Garona i un dels ports més concorreguts de l'Atlàntic.

L'evident proximitat del siti de París feia precisa aquesta discreta operació, mercès a lo qual sense que la defensa de la gran ciutat del Sena pugui ressentir-se'n, el Govern queda amb la llibertat necessària per a treballar eficaçment i en tots sentits, continuant la seva missió política, militar i diplomàtica.

Aquest, i no altre, és el significat de l'oportuna retirada de París del Govern i de la seva instal·lació a la capital de la Gironda.

Dia 3 de setembre

A mig-dia arriba a Burdeus, des d'ara capital accidental de França, el president de la República, acompanyat de la seva família, els presidents de les Cambres, tot el ministeri i els diputats i senadors que no tenen devers militars que complir.

Dia 4

Volent per damunt de París alguns aeroplans alemanys. Desde la Torre Eiffel se dispara contra un d'ells. Un altre és empaitat i destruït per un aeriplà francès.

—El gros de l'exèrcit alemany està a 36 kilòmetres de París. Es imminent el començament del siti.

—El general Von der Goltz, governador alemany de Bèlgica, ha publicat una proclama fent saber als habitants del país que, desde la fetxa, queda anexionat a Alemanya tot el territori belga ocupat per les tropes del Kaiser.

—Se dona com certa la derrota dels russos a la Prússia oriental. Notícies d'origen alemany parlen de 70.000 presoners russos, entre ells dos generals.

Dia 5

Queda oficialment confirmat que les tropes russes, després d'un breu siti, han entrat a Lemberg, important ciutat austriaca, de 170.000 habitants i capital de la Galitzia.

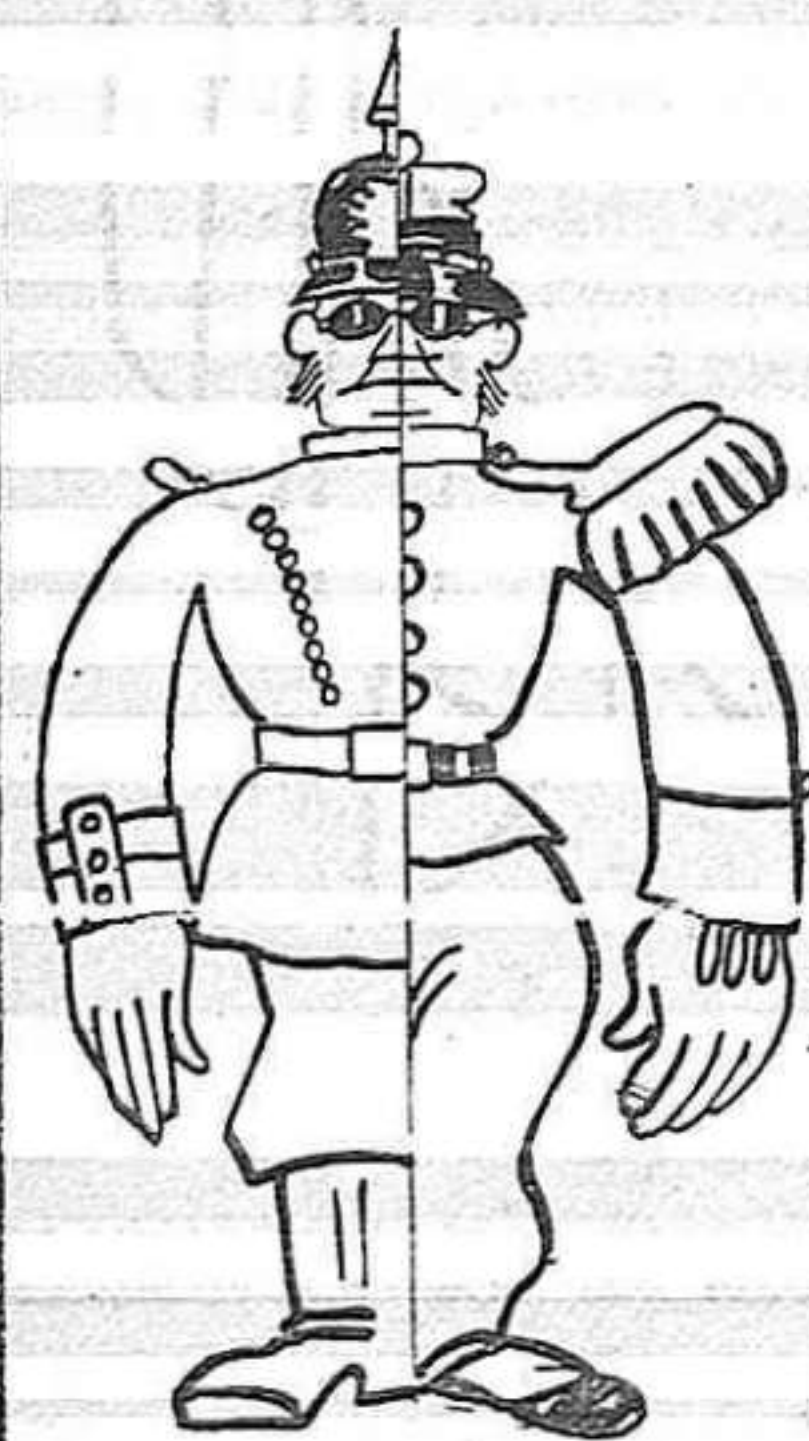
—Han arribat a les vores del Vístula cinc coses d'exèrcit alemany, enviats allí per a oposar-se al pas dels russos.

—Un aeriplà alemany evoluciona per damunt de la torre Eiffel. No llença bombes. Se contenta en tirar un missatge, en el qual s'aconsella als parisencs que's rendeixin.

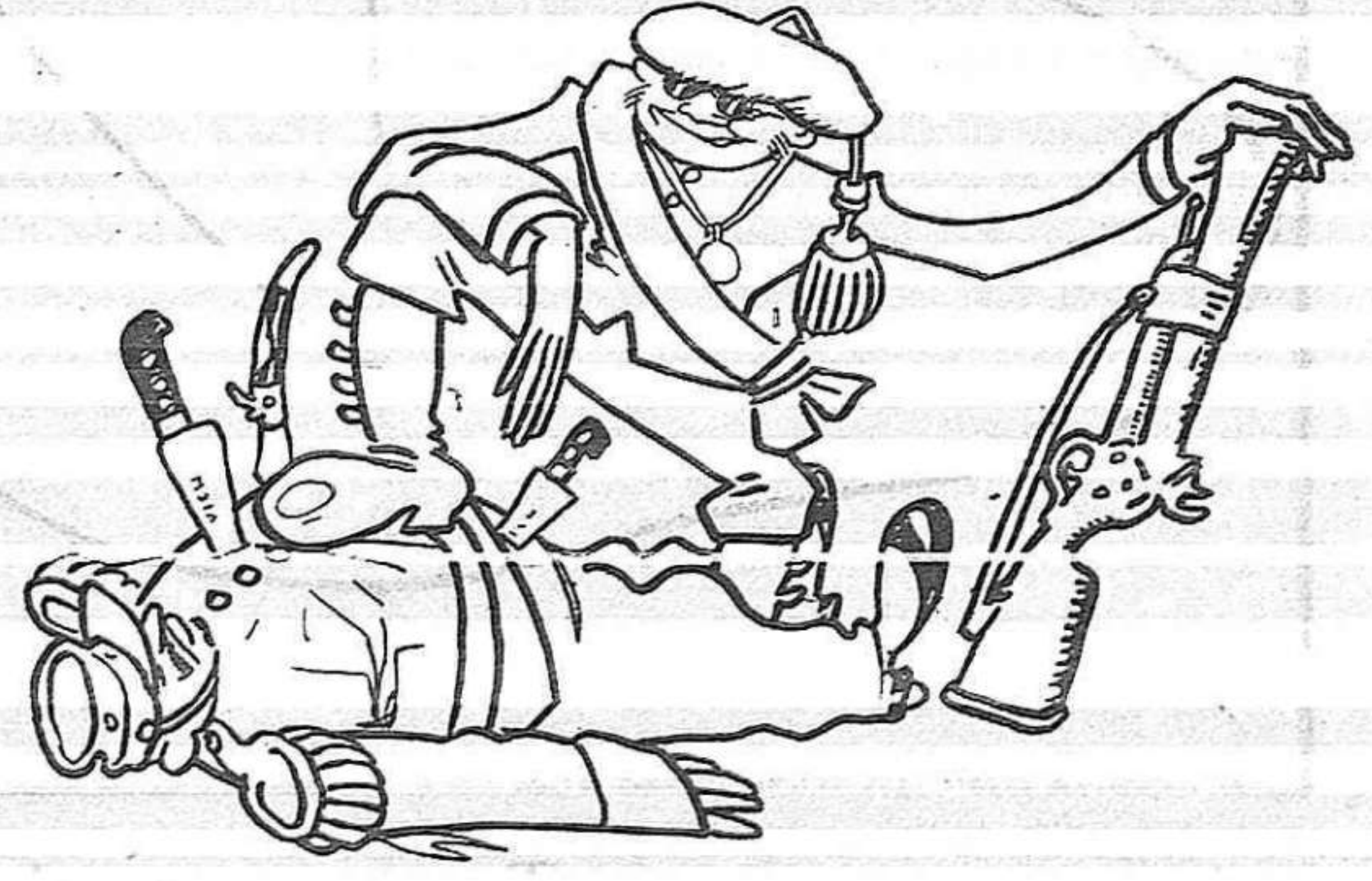
—Un *Zeppelin*—alemany, naturalment,—vola sobre Anvers (la famosa plaça forta belga que'ls alemanys tenen sitiada) i llença vuit bombes que enrunen uns cent edificis i causen algunes víctimes.

—L'exèrcit alemany, que ahir semblava anar

Santes intencions

Com voldrien veure el francès als de la Defensa Social.

Com el voldrien veure els del Requeté.

directament a sitiar París, s'està encaminant cap al sud-oest, deixant enrera la capital.

Dia 6

S'ha firmat, a Londres, entre'ls tres representants de l'entente, un document en virtut del qual els governs de Rússia, França i Gran Bretanya se comprometen, en la present guerra, a no fer la pau separadament. Tot se farà d'acort les tres nacions i discutint sempre juntes les condicions que a la seva hora donguin fi a la present conflagració.

—Se produeix el primer xoc entre les avançades alemanyes que enrotllen París i les forces de la primera línia de defensa.

—Els alemanys han tornat a sembrar de mines explosives el mar del Nord.

—De la frontera de l'Est de França no se'n sab res.

—A la frontera de Rússia sembla que'ls austríacs surten a derrota diària.

—Per la part de Serbia, silenci absolut.

Dia 7

El Govern francès ha acordat cridar a files les quintes d'aquest any i del que vé. Això representa per al seu exèrcit un augment de sis a set cents mil homes.

Dia 8

En el parte enviat a Londres pel general French, quefe de les forces angleses que operen a França, se fa constar que les baixes sofertes

per les seves tropes arriben a 15.000 homes. Per aquest motiu, el general demana l'envió amb tota urgència de reforços que compensin aquestes pèrdues.

—M. Vandervelde, quefe dels socialistes belgues i avui ministre d'Estat d'aquella nació, ha arribat a Londres, amb una missió secreta.

—Avui no's parla de batalles, grans ni petites. La lluita sembla trobar-se estacionada. Solament se sab que un creuer anglès de 4.000 tonelades ha sigut volat per una mina de les moltes que tornen a surar pel mar del Nord.

Dia 9

Entre Gant i Anvers s'ha entaulat un violent combat en el qual els belgues s'han vist novament eixafats per la superioritat numèrica dels enemics. Un dels morts d'aquest fet d'armes és el quefe de l'exèrcit belga.

—Notícies d'origen alemany comuniquen que les tropes del kaiser s'han apoderat, per fi, de Maubeuge, posició que tenien sitiada feia dies. (Maubeuge, plaça forta del departament del Nord, sobre'l Sambre i tocant a la frontera belga).

Dia 10

Insisteix el telegraf en l'extraordinària notícia de que en un port del canal de la Mancha estan desembarcant 150.000 soldats russos, sortits del port d'Arkàngel i enviats pel zar per a combatre als alemanys en territori francès.

El valor d'aquest portentós desembarcament serà fàcilment apreciat per totes les persones mitjanament il·lustrades, que no ignoren que'l remotíssim port d'Arkàngel està situat al mar Blanc, a la vora del círcol polar; que l'expedició, per a venir a França, ha d'haver atravesat l'Oceà glacial àrtic i seguit, després, totes les costes de Noruega i el mar del Nord, i que, per al transport de tan formidable exèrcit, s'hauran necessitat algunes dotzenes de transatlàntics de gran tonelatge i d'una rapidesa vertiginosa.

—S'assegura que als encontorns de París s'ha trabat una tremenda batalla de la qual se n'esperen grosses conseqüències.

«Serà aquesta la «gran batalla», gran entre les grans, que tant temps hà s'espera?»

REPICS

ANT és que risquin com que rasquin. En Dato no vol convocar les Corts.

Es lo que ell diu als que van a parlar-li de l'assumpte:

—Per què les haig de convocar?... Què faràn els diputats que no pugui fer-ho jo?... Xerrar per les butaques, tirant sobre'l país un cubell de retòrica inútil?

Sinó, a veure; els diputats, portaran algún cargament de bacallà?

Trobaran la manera de fabricar blat?

Descubriràn alguna mina de carbó de pedra?

Doncs, ara com ara, lo que a Espanya es necessita, és això. Dels discursos, ens en podem molt bé passar.—

Què tal?...

Han vist com s'explica l'home, a pesar d'ésser, en opinió de molts, un zero a l'esquerra... dintre de la dreta?

A Espanya sempre plou sobre mullat.

No és ara que l'infeliç està més necessitada de quartos? Doncs ara és quan apareix en els diaris aquesta notícia:

«Durant el passat mes d'agost ha disminuït la recaudació d'Hisenda més d'un mil·lió de pessetes. La principal causa és la baixa d'Aduanes en el concepte d'importació.»

Pot-ser per això uns quants demanen amb tanta insistència que abandonem la neutralitat.

Deuen voler veure si els drets d'importació augmenten.

Que de segur augmentarien.

Sobre tot per les grans partides de castanyes que de tot arreu ens deurien venir,

El parentiu de Benedicté XV.

Monsenyor Della Chiesa, que avui ja és tota una Santetat, té dos germans mariners de guerra i un grapat de cosins oficials de l'exèrcit.

Per la sang, doncs, és de preveure que aquest Papa serà un dels més guerreros.

Per acabar-ho d'adobar diu que perteneix a l'ordre de «Cavallers de Malta» i que ha escullert ja «les armes del seu escut.»

Les armes, eh?

Vaja, que ha vingut al punt!

Els religiosos de les nacions aliades segueixen demanant a Déu la victòria de les seves tropes.

Els alemanys, per la seva part, no's cansen de demanar a l'Altíssim un èxit per a l'emperador.

Nostre Senyor es deu trobar molt apurat davant d'aquest conflicte; i a l'últim em sembla que's determinarà en el sentit de que perdiu tots.

Que això serà lo més probable i lo més lògic.

Diu un telegrama que'l Kronprinz ha celebrat un gran banquet en el Palau Reial de Brussel·les.

Pot-ser sí. Però m'hi jugo un peixet que'l maître que li va arreglar les viandes no era cap fill del país conquistat.

I és llàstima. Perque'ls belgues tenen fama d'ésser molt bons cuiners.

Quina salseta me li haurien preparat, si els deixen fer!

La proclamació del nou Sant Pare, per molt que l'hagin remenada els carcatòlics no ha interessat a l'opinió, ni ha tingut la menor trascendencia.

Davant la gran tragedia que horripila al món enter, el papam habemus no ha passat d'una fútil moixiganga.

I és que la gent es diu, amb raó:

—No; papam habemus, no... Pam-pam, habemus!

Una de les gracies que se li troben al nou papa Benedicté XV, és «que sabe perfectament el idioma español.»

Serà una gracia, però no és cap ventatja positiva.

Com no ho seria encara que parlés en català. Perque està escrit que ell i nosaltres... no'ns podem entendre.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux n. 2

Fins les victories, atipen

—Elastiks blaus mullats fan fastik, i's taken si's mullen!
(Traducció literal:—Us ho dic de tot cor, ja voldria ésser a casa!)

La màscara catòlica

Ls un dels espectacles més corrents aquell que ofereixen molts pares que no creuen en res i, no obstant, deixen en llibertat a les mares d'educar en la religió catòlica als seus fills, perque'l seu ateisme no és prou ferm per a vèncer la fadiga que representa un acte de voluntat, ni prou segur per a arriscar-se a intentar un nou sistema.

Aqueixos pares es defensen de l'acusació d'hipòcrites dient que les pràctiques religioses: bateig, missa, comunió, etc., no tenen cap importància. Segons ells, són fórmules que s'obliden, jocs i comedies de les quals, a no trigar, la consciència se'n deslliura.

Però això no és cert. Perque és impossible que sense conseqüències es trobin lligats, desde l'infancia, amb una colla d'hàbits que tenen caràcter sagrat. I encara que fos veritat, encara que aqueixa primera educació formal religiosa no deixés conseqüències vives en l'esperit, quin resultat donaria baix el punt de vista de la formació del caràcter? El noi s'acostumarà a creure que tota la vida, tot lo bo i excels de l'existència, tot allò que nosaltres pretenim estimar i tractem de defensar: la llibertat, la justícia, la patria, no són tampoc—com la religió—altra cosa que una farsa, la més miserable de totes les comedies.

I així, havent après desde petit el joc de la mentida que se li ha ensenyat, i havent-se posat a la cara una màscara, el noi, quan arribarà a gran, es trobarà que li costa de llençar-la, i la durà també, en tots els negocis mundanals, acostumat a portar-la tan fàcilment en els divins negocis...

SCIPIÓ SIGHELE

Telegrafía sense fils... i sense vergonya

—Em sembla, estimats *neutres*, que per notícies no us podreu queixar!...